

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 032724 23 Кж
Бања Лука, 19.09.2023. године

Врховни суд Републике Српске, у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Весне Антонић и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Ање Давидовић, у предмету кажњеног браниоца Ј.И., адвоката из Б., одлучујући о жалби кажњене, изјављеној на рјешење Окружног суда у Бањој Луци Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 032724 22 К од 13.02.2023. године, у сједници вијећа одржаној дана 19.09.2023. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбија се, као неоснована, жалба кажњеног браниоца, адвоката Ј. И., изјављена против рјешења Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 032724 22 К од 13.02.2023. године.

О б р а з л о ж е њ е

Рјешењем Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 032724 22 К од 13.02.2023. године, бранилац оптуженог Б.З., адвокат Ј. И. из Б., због ометања и непокорвања наређењима судије-предсједника вијећа за одржавање реда на главном претресу одржаном дана 13.02.2023. године, кажњена новчаном казном у износу од 1.000,00 (једна хиљада) КМ, коју је дужна платити одмах по правоснажности тог рјешења.

Против наведеног рјешења кажњени бранилац је, благовремено, изјавио жалбу због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке к) Закона о кривичном поступку и става 2. истог члана, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због повреде члана 10. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и члана II/3 тачка х) Устава Босне и Херцеговине. Жалбом се сугерише да је у изреци побијаног рјешења потпуно изостао опис радњи због којих се кажњава као и изостанак

разлога којим се руководио првостепени суд да на главном претресу од 13.02.2023. године донесе побијано рјешење. Посебно се жалбом наглашава да је чињенично стање остало и погрешно и непотпуно утврђено.

Међутим, разлози који се за ове наводе дају не објашњавају у ком сегменту и на који начин су доношењем побијаног рјешења, учињене наведене повреде. Жалба се претежно бави током главног претреса од 13.02.2023. године, односно кривичног поступка у коме је жалилац учествовала као бранилац оптуженог Б.З., доводећи у питање валидност побијаног рјешења због протеча времена од главног претреса на коме је рјешење донесено до момента његове израде и уручења с обзиром да је у међувремену сходно одредбама члана 266. став 2. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту ЗКП РС) главни претрес почео изнова, тако да процесне радње и одлуке суда донесене, у претходном периоду (рочиште за главни претрес од 13.02.2023. године) немају правно дејство, јер се не могу конвалидирати. Исто тако жалба сугерише да се суд погрешно позива на препис записника са главног претреса, а не на препис тонског записа са главног претреса, док околности битне за подлогу доношења побијаног рјешења о њеном кажњавању не образлаже, односно о томе даје оцјену свога понашања, али и оцјену понашања судије, председника вијећа. Исто тако доводи у питање правилност и законитост одлуке о казни тврдњом да је суд уколико се одлучио на кажњавање жалиоца био у обавези донијети кумулативно предвиђену мјеру удаљења из суднице и казну–новчану казну. Предлаже да се жалба уважи и побијано рјешење стави ван снаге.

Испитујући побијано рјешења, спис предмета и жалбу, одлучено је као у изреци рјешења из следећих разлога:

Нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је изрека побијаног рјешења неразумљива и противријечна разлозима и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Наиме, у изреци побијаног рјешења, дат је опис радњи због којих је кажњена новчаном казном, адвокат Ј.И. из Б., као бранилац оптуженог Б. З., на главном претресу одржаном дана 13.02.2023. године. Такав опис радњи, усаглашен је са разлозима датим у образложењу побијаног рјешења (страна 1. и 2.), па су тиме и разлози за примјену одредбе члана 257. став 3. ЗКП РС, јасни и усклађени са изреком.

Неосновани су наводи жалбе да је у изреци побијаног рјешења потпуно изостао опис радњи због којих се кажњава жалилац, јер се у изреци рјешења наводи да се бранилац кажњава због непоковања наређењима судије-председника вијећа, на главном претресу одржаном дана 13.02.2023. године, што је по ставу овог суда довољно за законитост рјешења, тим прије што су те радње детаљно описане у образложењу побијаног рјешења.

Супротно изнесеним приговорима жалбе, овај суд налази да је чињенично стање правилно утврђено. Правилно је првостепени суд цијенио да понашање браниоца, адвоката Ј.И. из Б., на главном претресу одржаном дана

13.02.2023. године, представља непокорвање наређењима судије. И поред упозорења на том претресу, посматрано у временском континуитету (од 11:16 h-12:39:32 h PM), како се наводи у побијаном рјешењу, а произилази из преписа тонског записа главног претреса (странице 38,53-55,71-73), без допуштења се бранилац обраћа суду и од предсједника вијећа и поред образложења да ће о приговорима законитости доказа одлучити након што се у цјелости упозна са материјалним доказима, гласно коментарисала да се „суд ставља на страну тужиоца“. Предсједник вијећа је поновио да се процесне одлуке суда не могу коментарисати него поштовати. У наставку саслушања свједока од стране тужиоца кажњена је ток саслушања прекидала коментаром „ја не знам заиста судија“ и по новом упозорењу да ће јој се одузети ријеч, поново и поред већ донесене одлуке вијећа, затражила да се одмах одлучује о приговору. Предсједник вијећа је поново упозорио жалиоца да се процесне одлуке не коментаришу и скренуо јој пажњу да се посљедњи пут опомиње, због непокорвања одлукама суда, са назнаком да ће бити кажњена. У наставку главног претреса устајала је за вријеме саслушавања свједока и на упозорење суда да сједне коментарисала „ако сједне неће више ни устати“, а затим је приликом саслушања свједока гласно коментарисала „не зна он је ли било или није“ а на поновљено упозорење дала и коментар „ево сад ме казните“, након чега је и услиједила казна. Све наведено у својој скупности указује на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, које суд правилно и аргументовано образлаже пратећи временски слијед догађаја и подузете радње суда у кривичном поступку, који и по ставу овог суда представљају радње непокорвања наређењима судије.

Неосновани су и жалбени приговори којима се указује на повреде права из члана 10. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и члана II/3 тачка х) Устава Босне и Херцеговине. Наиме, у конкретном предмету мјешање у слободу изржавања подносиоца жалбе прописана је одредбом члана 257. став 3. ЗКП РС, којом одредбом се тежи остваривање легитимног циља, одржавања ауторитета судске власти у смислу члана 10. став 2. Конвенције с једне стране, а с друге стране битна је и процјена да ли је мјешање било „нужно у демократском друштву“. С тим у вези овај суд је у утврђивању сразмјерности мјешања, цијенећи утврђене чињенице и дате разлоге у побијаном рјешењу нашао довољним за закључак да ограничења која произлазе из законске одредбе члана 257. став 3. ЗКП РС, су правилно примјењена уз поштовање равнотеже између потребе да се заштити ауторитет судске власти и да се, заштите слободе изражавања. Имајући у виду наведено није нашао повреде одредаба члана 10. Конвенције јер је мјешање у слободу изражавања жалиоца било нужно у демократском друштву и сваки другачији приступ довео би не само до нарушавања ауторитета судске власти него и повјерење јавности у ту власт.

Надаље, и поред основаности жалбених приговора да је писмени отправак побијаног рјешења, бранилац добио тек 04.09.2023. године и да се побијано рјешење позива на препис записника са главног претреса, а не на препис тонског записа са главног претреса, саме те чињенице не доводе у питање правилност и законитост побијаног рјешења.

Наиме процесне одлуке донесене на рочиштима за главни претрес у сваком случају производе правно дејство, без обзира да ли се након одгоде рочишта за главни претрес наставља главни претрес или на основу одредбе члана 266. став 2. ЗКП РС започиње изнова тећи, јер сва рочишта за главни претрес представљају једну јединствену цјелину, тј. главни претрес, па је без основа тврдња из жалбе да је рјешење са рочишта за главни претрес донесено након што је рочиште за главни претрес почело изнова тако да рјешење о кажњавању није валидно тј. не производи правно дејство. Сасвим је друго питање, на које жалба с правом указује је чињеница да рјешење о кажњавању није израђено у законом предвиђеном року с обзиром да је исто жалилац примио готово седам мјесеци након његовог доношења, што може бити предмет неког другог поступка. Када је у питању језичка непрецизност којом се у побијаном рјешењу препис тонског записа именује као препис записника са главног претреса наведено не доводи у питање законитост и правилност побијаног рјешења јер се и у једном и у другом случају ради о записнику са главног претреса од 13.02.2023. године, сачињеном на основу одредби члана 268. у вези са чланом 66. ЗКП РС.

Како је дужност судије, односно предсједника вијећа да се брине о одржавању реда у судници и достојанству суда, у смислу одредбе члана 256. став 1. ЗКП РС, то је правилном примјеном одредбе члана 257. став 3. ЗКП РС, донесено рјешење о кажњавању браниоца који се није покоравао наређењима судије, а приликом избора висине новчане казне, правилно је успостављен однос између репресивног и превентивног елемента казне као једног од инструмената успостављања дисциплине учесника у поступку.

Када је у питању приговор жалиоца да је изречена новчана казна неправилна и супротна одредби члана 257. став 3. ЗКП РС сугеришући да је то што јој је изречена само новчана казна, супротно наведеној одредби којом је прописано да се бранилац који је безуспјешно упозорен од предсједника вијећа, по наредби предсједника вијећа може „удаљити из суднице и казнити новчаном казном до 10.000 КМ“. Дакле, по тврдњи жалиоца ради се о кумулативно запреченој мјери удаљења из суднице и новчаној казни, које се морају изрећи истовремено, ради чега је рјешење незаконито и не може остати на снази.

Жалбени приговор је неоснован. Наиме у тумачењу одредбе члана 257. став 3. ЗКП РС исту треба сагледати кроз цјелокупну диспозицију норме, а не само кроз дијелове који одговарају жалиоцу. Наиме одредбом члана 257. став 3 ЗКП РС прописана је поступност у примјени дисциплинских мјера и казни, тако што се прво примјењује блажа мјера (упозорење) и кад та мјера буде безуспјешна може се примјенити мјера удаљење из суднице и кажњавање новчаном казном од 10.000 КМ, која мјера и казна и по ставу овог суда се изричу кумулативно и то на начин да се уз мјеру удаљења из суднице увијек изриче и новчана казна, док се новчана казна може изрећи и без удаљења из суднице. Овакво тумачење диспозиције норме произлази из дијела диспозиције ове норме када прописује као императивну обавезу, да се уколико се изрекне мјера удаљења из суднице (значи није обавезна) обавезно обавјештава Високи судски и тужилачки савјет, када је у питању тужилац, односно Адвокатска комора када је у питању адвокат. Дакле, наведено имплицира да се правилним тумачењем наведеног дијела одредбе члана 257. став 3. ЗКП РС може изрећи и

сама казна– новчана казна, јер у том случају не произлази императивна обавеза обавјештавања наведених правосудних институција, што је предвиђени изузетак од општег правила.

Из наведених разлога и примјеном одредбе члана 337. став 3. ЗКП РС, одлучено је као у изреци овог рјешења.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић